

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-23
(skrajne daty)
Rok akademicki 2020/2021

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Gramatyka opisowa języka niemieckiego
Kod przedmiotu*	MPJK1
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordynator	dr hab. Joanna Golonka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30								3
2	30								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie, egzamin po 2. Semestrze, możliwa forma zdalna jak i tradycyjna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa znajomość języka niemieckiego i praktyczne opanowanie gramatyki tego języka w stopniu określonym dla poziomu B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy na temat morfologii współczesnego języka niemieckiego.
C2	Przekazanie wiedzy dotyczącej podziału słownictwa na części mowy.
C3	Zapoznanie studentów z kategoriami fleksyjnymi odmiennych części mowy.
C4	Zapoznanie studentów ze strukturami zdaniowymi i frazowymi w języku niemieckim.
C5	Ćwiczenie umiejętności wykonywania analizy składniowej (w formie diagramów) niemieckich zdań prostych i złożonych wg modelu gramatyki dependencyjnej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat morfologii współczesnego języka niemieckiego,	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04
EK_02	zna podział słownictwa na części mowy,	K_W02 K_W03 K_W04 K_W05
EK_03	zna kategorie fleksyjne odmiennych części mowy,	K_W02 K_W03 K_W04 K_W05
EK_04	zna i rozumie struktury zdaniowe i frazowe w języku niemieckim,	K_W02 K_W03 K_W04 K_W05
EK_05	potrafi wykonać analizę składniową (w formie diagramów) niemieckich zdań prostych i złożonych wg modelu gramatyki dependencyjnej,	K_U01 K_U02 K_U03 K_U05
EK_06	uznaje znaczenie wiedzy o języku, literaturze, historii i kulturze krajów niemieckiego obszaru językowego w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_K02

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Semestr 1
Podstawowe pojęcia z zakresu językoznawstwa. Języki jego struktury jako przedmiot badań gramatyki procesy morfologiczne: fleksja i słowotwórstwo.
Morfologia jako nauka o wyrazach, ich klasach, budowie, kategoriach fleksyjnych i ich funkcjach. Podział słownictwa na klasy wyrazów (części mowy).
Czasownik – klasyfikacja, słowotwórstwo, odmienne i nieodmienne formy czasowników, przegląd kategorii fleksyjnych (czasy, strony, tryby).
Rzeczowniki – klasyfikacja, słowotwórstwo, rodzaj gramatyczny rzeczownika, deklinacja.
Klasy określników (Determinative). Rodzajniki i reguły ich użycia.
Przymiotnik – definicja, klasyfikacja, deklinacja, słowotwórstwo.
Zaimki – definicja, klasy zaimków, funkcje.
Partykuły – definicja, rodzaje (klasy) partykuł. Przysłówek – definicja i klasy semantyczne. Przyimki, spójniki i pozostałe klasy partykuł.
Semestr 2
Składnia – obszar zainteresowań, podstawowe pojęcia składni dependencyjnej, klasyfikacja czasowników wg kryterium łączliwości, kategoria walencji czasownika, zdaniotwórcza funkcja czasownika, ogólne schematy dependencyjne tzw. kompleksów czasownikowych (niem. Verbalkomplexe, z dwoma i trzema formami czasownikowymi) i zdań.
Części zdania zależne od czasownika, podział na uzupełnienia (Ergänzungen) i wolne człony walencyjnie niezwiązane (przyłączenia, niem. Angaben).
Klasy uzupełnień, schematy budowy zdań.
Klasy wolnych członów walencyjnie niezwiązanych.
Przydawki – typy, budowa i struktury dependencyjne.
Zdania współrzędnie złożone i inne konstrukcje współrzędne; zdania podrzędnie złożone – typy wg funkcji składniowych i budowy, korelaty zdań podrzędnie złożonych.
Funkcje składniowe elementu „es”.
Walencja.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia w rysowaniu diagramów dependencyjnych zdań prostych i złożonych.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej).	w.
EK_02	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.	w.
EK_03	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.	w.
EK_04	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.	w.
EK_05	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.	w.
EK_06	Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Po semestrach 1, 2 zaliczenie na podstawie kolokwiów/prac pisemnych. Zdobycie min. 60% z przewidzianych prac zaliczeniowych uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu. Po 2 semestrze egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej). Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	4
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	90
SUMA GODZIN	154
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
------------------	------

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Golonka, Joanna (2012): *Beschreibende Grammatik des Deutschen für polnische Studenten - Morphologie und Syntax*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2003): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

Literatura uzupełniająca:

Berdychowska, Zofia (1996): *Polsko-niemiecka terminologia grammatyczna*. Kraków: Universitas.

Czochralski, Jan (1990): *Gramatyka niemiecka dla Polaków*. Warszawa: Wiedza Powszechna.

DUDEN (2009): *Die Grammatik*. (Duden Bd. 4). Mannheim, Zürich: Dudenverlag.

Engel, Ulrich (2002): *Kurze Grammatik der deutschen Sprache*. Monachium: Iudicium Verlag.

Engel, Ulrich (2009): *Deutsche Grammatik – Neubearbeitung*. Monachium: Iudicium Verlag.

Engel, Ulrich (2009): *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*. Berlin: Schmidt.

Engel, Ulrich et al. (1999): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. Heidelberg: Julius Groos Verlag.

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2000): *Übungsgrammatik Deutsch*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

Łuszczak, Stanisław / Szulc, Aleksander / Wawrzyniak, Zdzisław (1991): *Gramatyka języka niemieckiego*. Warszawa: Wydawn. Szkolne i Pedagogiczne.

Rytel-Schwarz, Danuta / Jurasz, Alina / Cirko, Lesław / Engel, Ulrich (2012): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik. Bd. 4: Die unflektierbaren Wörter*. Hildesheim u.a.: Olms.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej